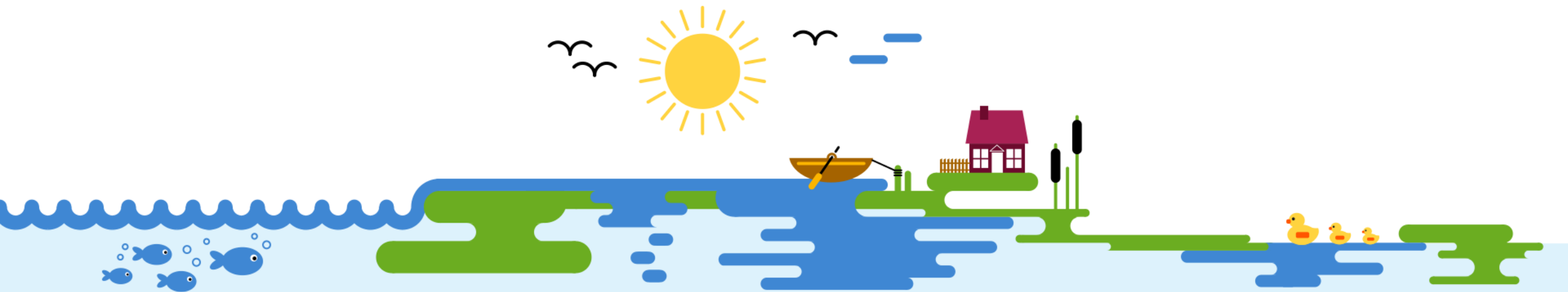

Kunnostusten hyödyt, suunnittelu ja rahoitus

Kirkkonummen vesi-ilta 23.8.2017

Tiina Ahokas, Uudenmaan ELY-keskus

Vaikuta vesiin!

Hyödyt ja suunnittelu

Vaikuta vesiin!

Toimenpiteitä vesistössä ja valuma-alueella

- Järvi- ja virtavesikunnostus
- Suojavyöhykkeiden ja kosteikkojen perustaminen
- Kipsin levitys maatalousalueilla fosforin poistamiseksi
- Kalojen noususteiden poistaminen virtavesistä
- Pilaantuneiden pohjavesien puhdistaminen
- Selvitykset sekä kehittämis- ja yhteistyöhankkeet
- Kalojen noususteiden poistaminen
- Hulevesien hallintatoimenpiteet

Vaikuta vesiin!

Hyödyt

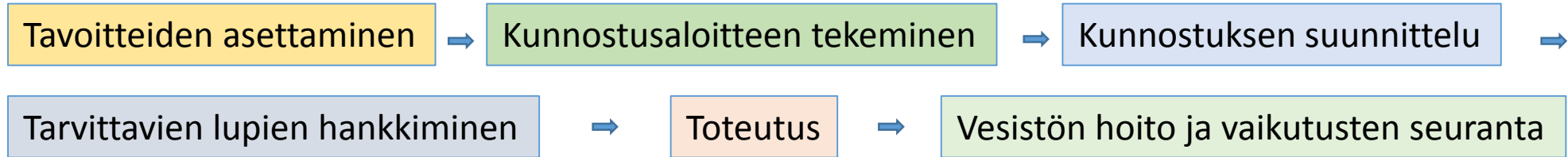
Ulkoisen ja sisäisen ravinnekuormituksen vähenemisen seurauksena

- Virkistysmahdollisuuksien paraneminen
  - Sinileväkukintojen ja rantojen umpeenkasvun väheneminen
- Luonnon monimuotoisuuden lisääntyminen
  - Kalakantojen monipuolisuus
  - Vaelluskalakantojen elpyminen
  - Vesilinnut

Vaikuta vesiin!

Kunnostuksen suunnittelu

- Tavoitteiden asettamista varten tarvittavia tietoja ovat:
  - perustiedot kohteesta (mm. valuma-alueen koko ja maankäyttö, kunnostettavan kohteen pinta-ala tai pituus)
  - hydrologiset perustiedot (mm. syvyystiedot, virtaama, veden viipymä)
  - vedenlaatutiedot
  - keskeiset kuormituslähteet
  - kasvillisuuden ja kalaston tila
  - kohteen ja sen ranta-alueiden käyttö (esim. kalastus, vedenotto, veneily)

Vaikuta vesiin!

Luvat ja ilmoitukset

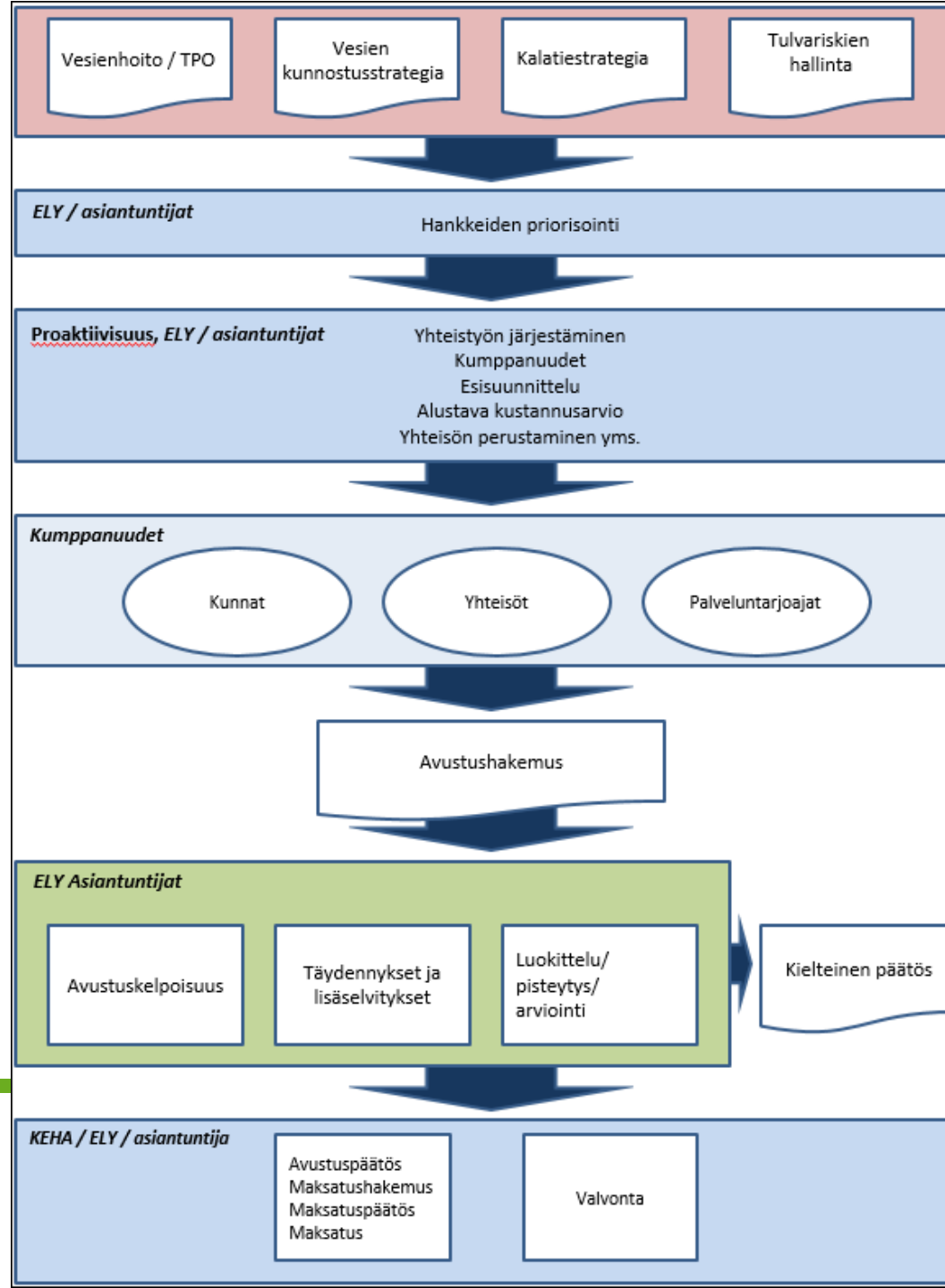
- Vesilain (587/2011) mukaan ruoppauksesta ja kasvillisuuden niitosta on ilmoitettava ELY-keskukselle ja vesialueen omistajalle 30 vrk ennen toimenpiteen suorittamista.
- Yli 500 m³ ruoppauksen tekeminen edellyttää aina aluehallintoviraston (AVI) luvan hakemista.
- Keskivedenkorkeuden muuttaminen vaatii vesilain mukaisen luvan
  - Esim. veden pinnan nosto ja patojen purkaminen ovat toimenpiteitä, joiden yhteydessä luvan tarve pitää arvioida
- Purokunnostuksesta esim. soraistamalla tulee tehdä ilmoitus ELY-keskukseen
- Kunnostuksiin tarvitaan aina maa- ja vesialueen omistajan lupa

Vaikuta vesiin!

Asiantuntijatuki kunnostusten toteuttamiselle

- Valtion omajohtoisista hankkeista siirrytty avustamiseen ja asiantuntijatukeen
- Asiantuntijatukea ideasta toteutukseen asti
- Hankkeiden esivalmistelu ja kumppanuuksien löytäminen
- Suunnitelmien toteutus- ja avustuskelpoisuuden tarkastaminen
- Avustukset ja apua rahoituskanavien löytämiseksi
- **Kannattaa ottaa yhteyttä ELY-keskukseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa**

Vaikuta vesiin!

Vaikuta vesiin!

Kunnostuksen suunnittelu

- Lisää tietoa ja esimerkkejä kunnostussuunnitelmista:

www.ymparisto.fi

- Vesi > Vesistöjen kunnostus > Kunnostushankkeen suunnittelu ja toteutus
- SYKEN Vesistökuunnostusverkosto

Vaikuta vesiin!

Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämät avustukset

Vaikuta vesiin!

Vesien tilan parantamiseen liittyvät avustukset

- ELY-keskus voi myöntää ympäristöministeriön hallinnonalan harkinnanvaraista valtionavustusta
  - Vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden toteuttamiseen
  - Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen
  - Haja-asutuksen jätevesineuvontaan
- ELY-keskus voi myöntää maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan harkinnanvaraista valtionavustusta
  - Vesistötoimenpiteiden tukemiseen

Vaikuta vesiin!

Avustukset haja-asutuksen jätevesineuvontaan

- Haja-asutuksen jätevesineuvonnalla toteutetaan vesienhoitosuunnitelmien toimeenpanoa voimassaolevan lainsäädännön puitteissa.
  - Neuvonnan keskeinen tavoite on edistää hajajätevesisäädösten edellyttämän jätevesien käsittelyn tason toteuttamista kiinteistöillä siirtymäaikana.
  - Neuvontaa toteuttavan organisaation tulee olla riippumaton laitevalmistajista, materiaalityöntekijöistä sekä tukku- ja vähittäismyyntiä harjoittavista toimijoista.
  - Organisaation toiminnan tulee olla itsenäistä suhteessa kunnan viranomaistoimintaan.
  - Organisaatiolla tulee olla käytössään kokemusta henkilötasolle ulottuvasta neuvontatoiminnasta.
  - Organisaation tulee pystyä hoitamaan tehtävän edellyttämä yleinen hallinnointirooli sekä avustuksen hakemisen että sen käytön ja toiminnan seurannan sekä taloudenpidon kannalta. Organisaation tulee järjestää neuvonnasta tiedottamista varten internet-sivut.

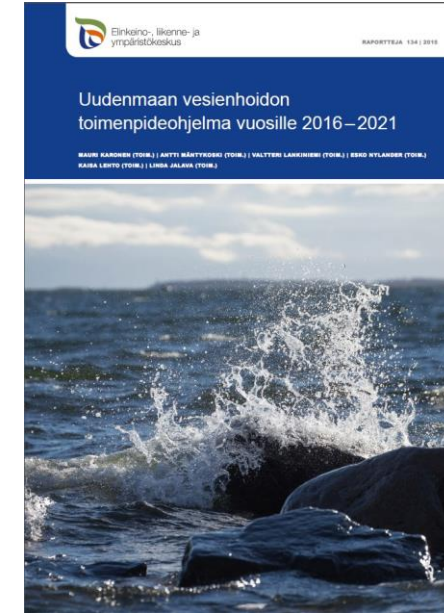
Vaikuta vesiin!

Avustukset pohjavesialueiden suojelusuunnitelmiin

- Kunnille voidaan myöntää avustusta pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laatimiseksi tai päivittämiseksi.
- Myöntäessään avustusta ELY-keskus ottaa erityisesti huomioon vesienhoitosuunnitelman ja siinä esitetyt toimenpiteet, pohjavesialueiden riskit sekä alueen merkityksen yhdyskunnan vedenhankintaan.

Avustukset vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden toteuttamiseen

- Avustusta voidaan myöntää vesienhoitosuunnitelmaa ja merenhoidon toimenpideohjelmia toteuttaviin toimenpiteisiin
- Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma 2016–2021, Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma 2016–2021 ja Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma 2016–2021
  - Linkki: [Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma](#)
- Pintavesien kunnostushankkeiden osalta noudatetaan valtioneuvoston asetuslain (668/2001) lisäksi valtioneuvoston asetusta vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta (714/2015)
  - edistää pintavesien monipuolista ja kestävästä käyttöä
  - edistää pintavesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä
  - edistää kalan kulkua tai kalakantojen luontaista lisääntymistä
  - edistää vesiluonnon monimuotoisuutta

Vaikuta vesiin!

Avustamisen yleiset edellytykset (Vna 714/2015)

- Hankkeen avustamisen yleisenä edellytyksenä on, että:
  - 1) hankkeen kustannukset ovat kohtuulliset sillä saavutettaviin hyötyihin verrattuna; ja
  - 2) avustuksen saaja kykenee luotettavasti valvomaan avustuksen käyttöä, vastaamaan hankkeen toteuttamisesta ja toteutuksen jälkeisistä velvoitteista sekä huolehtimaan hankkeella saatavan hyödyn säilymisestä.
- Avustuksen saamiseksi hakijan tulee yleensä olla esimerkiksi rekisteröitynyt yhdistys, vesialueen osakaskunta, vesilain mukainen yhteisö, kalastusalue tai kunta.

Vaikuta vesiin!

Muuta vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden avustamisesta

- Avustusta on myönnetty yleensä 30 - 50 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Myös vastikkeetonta työtä voi sisältyä kustannuksiin.
- Avustusmäärään vaikuttavat hankkeella saavutettavat hyödyt, hankkeen kokonaiskustannukset, hankkeen muut avustukset ja käytettävissä olevat määrärahat.
- Avustusta on haettava ennen hankkeen toimenpiteiden aloittamista.

Vaikuta vesiin!

Esimerkkejä vesien- ja merenhoidon suunnitelmia toteuttavista hankkeista

- Kiintoainekuormituksen hallintahanke; Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry/Hiidenveden kunnostus –hanke
- Hormajärven syvänteen hapetus; Hormajärvi -yhdistys ry
- Pitkäjärven hoitotoimet 2016, sinilevätutkimus ja kaislanniitto; Pro Pitkäjärvi ry
- Pitkäniitun kosteikon rakentaminen; Poikkipuoliaisen, Tervalammen ja Huhmarjärven Vesiensuojeluyhdistys ry
- Firan pohjavesialueen saneeraus, Tuusula; Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä
- Syö Itämeri puhtaaksi - kuluttajan lihaopas; WWF Suomi

Vaikuta vesiin!

Avustukset vesistötoimenpiteiden tukemiseen

- Noudatetaan valtioneuvoston asetusta 714/2015
- Espoon vedenhankintavesistöjen säännöstelyn muuttamisen työsuunnitelmien suunnittelutyö; Helsingin seudun ympäristöpalvelut – kuntayhtymä
- Lagoonjärven pohjapadon rakentaminen; Vihtijärven-Lapoojärven Suojeluyhdistys ry
- Tuusulan järven säännöstelypadon saneeraus ja kalatien rakentaminen; Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä

Vaikuta vesiin!

Tuusulanjärven säännöstelypadon saneeraus...

Vaikuta vesiin!

...ja kalatien rakentaminen

Vaikuta vesiin!

Tietoa ELY-keskuksen avustusten hakemisesta

- www.ely-keskus.fi
- Etusivu > Palvelut > Rahoitus ja avustukset > Rahoitus ja avustukset – Ympäristövastuualue
- Sivulla tietoa myös avustuksen maksatuksen hakemisesta

Vaikuta vesiin!

Avustukset kalatalouden edistämiseen (Varsinais-Suomen ELY)

Vaikuta vesiin!

ELYn kalatalousviranomaisen hallinnoimat MMM:n luonnonvaratalouden määrärahat, joista on mahdollista rahoittaa vesistöjen kunnostusta

1. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen, jonka alla ”korvamerkittynä” kalataloudelliset kunnostushankkeet 757 000 €/vuosi
2. Kalatalouden edistäminen
3. Kalakannan hoitovelvoitteet
4. Euroopan meri- ja kalatalousrahasto EMKR. Elinkeinokalatalouden edistäminen

---

Vaikuta vesiin!

1. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen

- Ohjattu kalatalousviranomaisen koordinoimana virtavesikunnostushankkeisiin
- Rahoitusta ohjataan kansallisen kalatiestrategian, vesien kunnostusstrategian ja vesien- ja merenhoidon linjausten mukaisesti
  - <http://mmm.fi/kalat/strategiat-ja-ohjelmat/kalatiestrategia>
  - http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Julkaisut/YMra_92013_Vesien_kunnostusstrategia%284730%29
  - http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesienhoitosuunnitelmat_merenhoitosuunni%2831212%29
- Tavoitteena on lisätä ulkopuolista rahoitusta ja ulkopuolisia toimijoita
- Määräraha soveltuu myös EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

Vaikuta vesiin!

2. Kalatalouden edistäminen

- Kalastonhoitomaksuista kertyviä varoja
- ELY-keskusten kalatalousviranomaiset myöntävät erityisavustuksia
  - alueellisiin kalatalouden edistämishankkeisiin sekä
  - yleisavustuksia kalastusalue toimintaan
- Määrärahaa käytössä n. 300 000 €/vuosi VARELYn kalatalouspalvelujen toimialueella (josta Uusimaa ~80-100t €)
- <http://mmm.fi/kalat/avustukset/ely>

Vaikuta vesiin!

...2. Kalatalouden edistäminen

- Etusijalla ovat hankkeet, joiden tulokset palvelevat
  - laajasti kalastonhoitomaksun suorittaneita sekä
  - hankkeet, jotka edistävät mm. kansallisen kalatiestrategian, lajikohtaisten hoito-ohjelmien, asianomaisen ELY-keskuksen vapaa-ajankalastusstrategian tai kalataloushallinnon strategian tavoitteita
- Valinnassa painopistealueina vuoden 2017 haussa ovat:
  - luontaisten kalakantojen monimuotoisuuden turvaaminen (sis. kunnostushankkeet)
  - kalastusharrastuksen edistäminen
  - kalastuksen valvonta

Vaikuta vesiin!

Hallituksen kärkihankerahoitus

Vaikuta vesiin!

Rahaa on.

**Sinun
hankkeesi
rahoitus:**
Järvi, joki,
merenlahti,
peltolohko

Kärkihankerahoitusta 2016-2018

Konkreettisiin toimenpiteisiin 5 M €

Selvitys- ja kehityshankkeisiin 3 M €

Paikalliset hankkeet

Kunnostuksen hankeavustukset
Kalataloudelliset kunnostukset
Kalatalousvelvoiterahat
Kalastonhoitomaksut
YM kärkihankeavustukset
YM RAKI
MMM ravinteidenkierrätysohjelma
Maaperä kuntoon kärkihanke

Alueelliset hankkeet ELY:t

Kunnostuksen hankeavustukset
Kalataloudelliset kunnostukset
Kalatalousvelvoiterahat
Kalastonhoitomaksut
YM kärkihankeavustukset
YM RAKI
MMM ravinteidenkierrätysohjelma
Maaperä kuntoon –kärkihanke
Alueelliset EAKR –hankkeet?

Kansalliset hankkeet

EAKR
EU:n Itämeriohjelma
EU:n Central Baltic –ohjelma
EU:n LIFE + ohjelma
Suomen Akatemia
TEKES kv
EU: Botnia – Atlantica
Järjestörahoittajat

Kansainväliset hankkeet EU-hankkeet

EU:n Itämeriohjelma
EU:n Central Baltic –ohjelma
EU:n LIFE + ohjelma
Suomen Akatemia
TEKES kv
Järjestörahoittajat

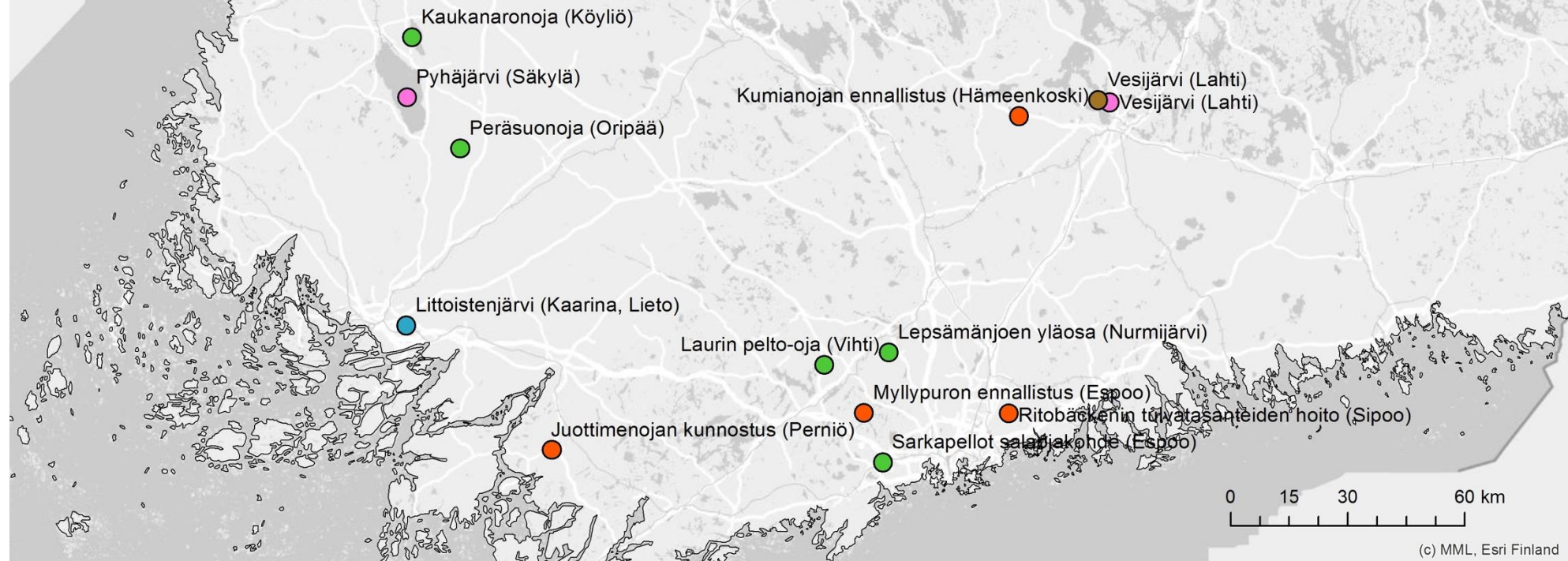
Vaikuta vesiin!

YM:n kärkihankkeiden koekohteet

- SYKE: Kuivatustoiminnassa muuttuneiden virtavesien kunnostus ja hoito (KURVI)
- MTK: Lohkon ominaispiirteet huomioiva ravinnekuormitusmallinnus (LOHKO II)
- Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö: Vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden edistäminen (Vesijärvellä ja Pyhäjärvellä)
- Lahden ympäristöpalvelut: Vesijärven fosforikuorman vähentäminen hulevesien hallintaratkaisulla
- Littoistenjärven osakaskuntien hoitokunta: Littoistenjärven vedenlaadun (ja ekologisen tilan) parantaminen (LITSA)
- Jyväskylän kaupunki: Tourujoen valuma-alueen vesien hyvän tilan saavuttaminen

+ KURVI-hankkeen koekohte Tynmävällä:
Leppiojan tulvatasanteiden hoito

Paljon tehdään jo nyt

Toimi. Nosta rahat pintaan!

Hae tietoa, kumppaneita ja rahaa osoitteesta:

www.rahatpintaan.fi

Vaikuta vesiin!

Kiitos!

Vaikuta vesiin!